

## Länktips

Ängar Jordbruksverket <https://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/angar.html>

Slå ett slag för ängen länsstyrelsen Stockholm

<https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/tjanster/publikationer/2015/sla-ett-slag-for-angen.html>

Operation Rädda bina, Naturskyddsföreningen

<https://raddabina.nu/>

<https://www.naturkollen.se/operationraddabina/> (privatpersoner)

<https://www.naturskyddsforeningen.se/radda-bina/kommun> (kommuner)

Instruktion att anlägga äng <https://rikaretradgard.se/ang/>

Ängar och slätter ur kulturmiljövårdsperspektiv från Riksantikvarieämbetet.

<http://libris.kb.se/bib/t45x8835rdgksdpm> Lennartsson, Tommy, 1962-. - Ängar och slätter: historia, ekologi, natur- och kulturmiljövård. - 2019. - ISBN: 9789172098374

Ängssvampar från länsstyrelsen Dalarna (ska nytryckas)

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2e0f9f621636c84402731ebe/1528880023229/2012-10%20Ängssvampar%20i%20Dalarna.pdf>

Augmented urbans, Höskolan Gävles projekt med fokus på pollinerande insekter (med fina skyltar att skriva ut bl a): <https://www.hig.se/Ext/Sv/Organisation/Akademier/Akademin-for-teknik-och-miljo/Forskning-vid-akademin/Forskningsprojekt/Miljoteknik/Augmented-Urbans.html>

Biosfärområde Voxnadalen, aktionsplan för biologisk mångfald:

<https://www.ovanaker.se/boendeochmiljo/klimatochmiljo/biosfaromradevoxnadalen.947.html>

LONA-bidrag kommun och förening i samarbete <https://www.naturvardsverket.se/lona>

<https://www.naturvardsverket.se/Nyheter-och-pessmeddelanden/Satsning-pa-lokala-atgarder-i-hela-landet-for-att-radda-vilda-pollinatorer-/>

Fjärilslandskapet i Jämtkrogen (SCA) <https://youtu.be/G-1w3mVIOaU>

Lupinbekämpardagen, Fältbiologerna <https://www.faltbiologerna.se/evenemang/den-stora-lupinbekampardagen/>

Lienätverket Facebookgrupp

Naturskyddsföreningen Gävleborgs ängsgrupp <https://gavleborg-lan.naturskyddsforeningen.se/ang-jordbruk/>

Liebladet, nyhetsbrev från länsstyrelsen Dalarna:

<https://www.lansstyrelsen.se/dalarna/tjanster/publikationer/2018/liebladet.html>

Källslättenföreningen utanför Falun <http://kallslatten.se>

# Gruppdiskussion

## 1. Hur kan vi främja biologisk mångfald?

Man kan tillverka fröbomber och därigenom sprida växtlighet till platser där det borde finnas växter.  
<https://www.naturskyddsforeningen.se/gor-en-frobomb>

Vi tycker vi har hört mycket här idag om hur vi kan främja den biologiska mångfalden. Få folk att inse att golfgreen inte är det optimala utseende för en yta.

Exempelbredd

Sen vägkantsslåtter är viktigt. Problemet för Naturskyddsföreningen och andra intressenter på miljösidan är att det kan finnas en ovilja att arbeta utifrån förutsättningarna som t.ex. en kommun har och istället satsa på att berätta vad som vore allra bäst, oavsett om det är möjligt eller inte. De bästa råden tas fram i samråd med aktörerna som ska utföra förändringen. Om man till exempel måste börja slått tidigt för att hinna så kan ni inte bara gå ut och säga att alla ska hålla på med sen slåtter, utan ni behöver diskutera med dem om de kan senarelägga vissa sträckor. De vill göra rätt, men det måste vara genomförbart.

Kommunernas detaljplaner: ge synpunkter som privatperson eller via förening att biologisk mångfald ska gynnas i högre grad.

En hade plockat fältgentianor från ett område som vi använde för att så in i en äng. Vi krattade av mossan, skakade ur fröställningar och trampande ner fröna. Vi får se till sommaren hur det utvecklats.

Jag har en plan att "långsamt" påverka mina grannar då jag som nyinflyttad för tre år sedan kunde konstatera att de kliniskt rengör sina trädgårdar och bär iväg allt gratis kompostmaterial till ett litet kärr i närheten som blir förstört och övergött. Första steget är att jag anlagt en liten äng precis bredvid vägen som alla går förbi. Där ska jag sätta upp en liten skylt, "här växer mångfald och mat till alla humlor...". Därefter kommer jag be grannarna att stanna redan vid mig när de kommer med en del av sina skottkärror fyllda med gratis kompost och be dem lämna det till mig. Gradvis förändring, så jag inte kommer och skriver dem på näsan så att säga =)

## 2. Vilken är Naturskyddsföreningens roll?

Aktörerna säger att de inte hinner slå alla vägkanter om de inte börjar tidigt. Naturskyddsföreningen kan hjälpa till att dela in vägkanterna i prio-ordning, där vissa är okej att slås tidigare.

En förening är ett verktyg för att nå sina egna mål. Naturskyddsföreningen kan fungera som resurs som kunskap och möjlighet att söka finansiering till projekt som man vill genomföra.

Naturskyddsföreningen kan sprida kunskap.

Ett av de konkreta exemplen från vår grupp kommer från NF Ludvika: De har via skrivelser till kommunen blivit inbjudna till att delta i grupper för att kunna ge input till kommunen. Det kan också vara viktigt att via skrivelser uppmärksamma kommundienstjänstemän/politiker på problem.

### 3. Hur kan vi engagera fler?

Det finns många som bryr sig om miljön och det behöver vara lätt och roligt. Naturskyddsföreningen ordnar många bra event men det kan vara svårt att nå ut till de som kan vara intresserade av det som anordnas.

Samarbeta med kommunala bostadsbolag

Samarbeta med lantbrukare om att skapa blommande kantzoner mot vägar eller åkrar.

Angående engagemang: Kretsar måste uppmuntras att nyttja kalenderfunktionen som finns på t.ex. Naturskyddsföreningens hemsida och hembygd.nu. Utan att synliggöra sina aktiviteter får man ingen återväxt.

Samarbeta med omställningsnätverk

Gemensam kampanj - krets, länsförbund, riks. Ha stora nationella kampanjer som ändrar normer och gör att kommuner känner press på sig.

Engagera kompetenta medlemmar exempelvis genom att sätta ut "jobbannons". Dela upp föreningarna i många små delgrupper – Ängsgrupp, skogsgrupp, viltgrupp mm.

Engagera politiker – de kan ge bra information.

Medborgarförslag bra möjlighet, men tyvärr borttaget på många ställen.

Att söka LONA-projekt är nog en bra idé för att saker ska börja hända. Då finns det någon som kan driva saken vidare. En förening tillsammans med kommunen kan söka LONA. Ansökan går ut nu 1 december, men det finns fler år - om det är för snabbt.